

Joeri Karakoer, 'De ijsbreker', een fragment uit de roman *Porselein*

Tante Lara

Een paar jaar geleden werd bij mijn oudtante Lara de staar geconstateerd die sindsdien traag maar gestaag troebeler werd – dit terwijl ze het jaar erop tachtig hoopte te worden, een getal dat boven haar leek te flonkeren. Al lang daarvoor, toen ze met pensioen ging, vond tante Lara dat ze de leeftijd had bereikt om zuinig te zijn op haar gezondheid, en met de jaren werd ze een kieskeurige, lastige oude vrouw, eeuwig aan het dokteren met haar middeltjes.

En nu heerste ze op haar troon. 'Galotsjka, heb je theegezet?'

Ze scheelden welgeteld zeven jaar, maar mijn oma Galja was helemaal de jongere zus. Thuis bekommerde haar dochter Tanja zich om tante Lara's halfblinde ouderdom, maar bij ons op de datsja was ze aan de zorg van oma toevertrouwd. Als haar bloeddruk maar binnen de perken blijft en ze geen constipatie krijgt en haar ischias niet opspeelt!

Oma deed er alles aan om tante Lara's levensverwachting te bevorderen. Ze kookte alsof het de vastentijd was, weekte pruimen in kokend water, waste af en gaf haar in alles gelijk. Tante Lara's dieet bestond uit zachte verkleinwoordjes (een komkommertje, een radijsje, een appeltje, allemaal geraspt), tot zes uur 's avonds. Alles wat gebakken was bliefde ze niet. Soms pelde tante Lara met haar kippige ogen een eitje of schilde ze een appeltje – en verder rustte ze om de dood van zich af te houden.

Terwijl oma de ontbijtboel afwaste (de havermoutpap was een beetje aangebrand, je kreeg het bijna niet van de bodem van de pan), gaf tante Lara haar gestel een opkikker met tijgerbalsem. Na het middageten (flinke

afwas – een steelpan, een pollepel, diepe borden, een slakom, nog een kommetje) dutte tante Lara een halfuurtje, en na het avondeten (de zware koekenpan met een dikke laag vet, uitkoken, daarna in de soda) haalde ze een bobbelig houten rollertje op een stokje tevoorschijn en masseerde daarmee haar nek.

Tante Lara bracht met haar komst ons leven tot stilstand zoals een dam een waterstroom stremt, het verschimmelde als de stroomafwaartse oevers. Wel bleven we trouw om de dag naar ons aardappelveldje gaan, coloradokevers vangen. Tante Lara ging mee, in een witte blouse en met een vissershoedje op. Het was niet ver lopen, tot de bushalte en dan door het hoge gras het veld in.

De dorpsraad had het veld verdeeld in perceeltjes die je voor een schappelijk bedrag kon huren, met korting voor gepensioneerden. Er werden voornamelijk aardappels verbouwd (vijf zakken per emmer, een wiskundig mirakel), maar oma had in het midden van haar perceel ook een bedje wortels aangelegd, een fleurig bedje, de wortels waren een grappige verrassing zoals ze hun oranje kontjes uit de grond omhoogstaken. De oogst was schamel omdat er geen water aanwezig was bij de percelen en omdat het te ver was om het te gaan halen – daar had oma de benen niet meer voor. Maar oma was er blij mee, ze droogde de wortels in de vensterbank. 's Zomers lijkt het weinig waard, 's winters eet je worteltaart. Voor tante Lara was het een uitstapje, ze genoot van het weer. 'Wel warm natuurlijk,' zei ze goedkeurend, 'maar er staat een lekker briesje.'

'Lara, als jij nou even in het gras ging zitten?' En oma zette haar in het gras, op een boodschappentas zodat haar broek niet vies werd. 'Ik moet er niet aan denken dat je struikelt en valt.'

We lieten tante Lara achter in een omlijsting van cichoreibloemen en deden met ferme pas de ronde langs de perceelgrenzen, keken jaloers naar

welige struiken en leverden in het volle besef van onze superioriteit commentaar op het veldje van Slavka Latysjev, dat al bijna kaalgevreten was door de kevers.

‘Oma, wat is *peri-nog-iets* eigenlijk? Dat zei tante Lara toen ze van de wc kwam.’

‘*Peristaltiek?*’ En gemelijk vertaalde oma: ‘Dat ze schijten moet en het lukt niet.’